

**ŽIVOT I RAD DOAJENA
KRIVIČNOPRAVNE NAUKE SRBIJE
Prof. dr Miroslava Đ. ĐORĐEVIĆA
(NEKOLIKO REČI JER SVE JE NEMOGUĆE NAPISATI)**

Dr Miroslav Đorđević, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu u penziji, rođen je 1926. god. u Beogradu gde je završio osnovnu školu i gimnaziju, a na Pravnom fakultetu u Beogradu diplomirao 1950, a doktorirao je 4. januara 1963. god., odbranivši doktorsku disertaciju na temu „*Krivična odgovornost pravnih lica za privredne prestupe*.“ Na Međunarodnom fakultetu za uporedno pravo u Luksemburgu završio je tokom 1959. i 1960. god. tri ciklusa studija uporednog prava.

Od 1946. bio je službenik na administrativnim i pravnim poslovima u Advokatskoj komori u Beogradu. Na Pravni fakultet u Beogradu prešao je 1952. god., kao poslediplomski stipendista u zvanju mladeg pravnog referenta, a potom je 1955. god. izabran za asistenta za predmet Krivično pravo, za docenta 1964, za vanrednog profesora 1969, a za redovnog profesora 1978. god. Posle penzionisanja 1992. god. nastavio je rad na fakultetu u nastavi na poslediplomskim studijama.

Kao jedan od vodećih stručnjaka iz krivičnog prava prof. Đorđević je držao predavanja ne samo na svim pravnim fakultetima bivše Jugoslavije, već i mnogo više (Parizu-Panthon-Sorbonne, Moskvi, Varšavi, Pragu, Budimpešti, Krakovu, Poznanju i Pečuju). U želji da svoj doprinos da i stručnom usavršavanju pravnika praktičara aktivni je učesnik niza edukativno-stručnih skupova iz krivičnog prava. Obiman je spisak kako tema, tako i organizatora skupova ovakvog karaktera na kojima je jedan od ključnih učesnika bio upravo prof. Đorđević. Među njima su posebno prepoznatljiva ona u organizaciji Jugoslovenskog udruženja za krivično pravo i kriminologiju, Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu, Centra za unapređenje pravnih studija u Beogradu, Centra za stručno usavršavanje sudija u Beogradu, Multidisciplinarnog centra za podsticanje integracionih procesa i harmonizaciju prava i Organizacije za pravnu edukaciju i kulturu prava „Pro iuris“ u Beogradu.

Na matičnom Fakultetu i Univerzitetu pored nastavno-istraživačkog rada obavljao je i brojne druge funkcije. Bio je dekan Pravnog fakulteta u Beogradu, prodekan Fakulteta, predsednik Nastavno-naučnog veća, šef Katedre za krivične nauke, upravnik Odeljenja Pravnog fakulteta u Beogradu i Užicu, predsednik ili član većeg broja komisija i drugih tela na Fakultetu i Univerzitetu,

kao i predsednik Sekcije udruženja univerzitetskih nastavnika na Pravnom fakultetu u Beogradu.

Zahvaljujući ugledu koji uživa i danas ne samo kod svojih kolega već i šire prof. Đorđević kao mali broj drugih kolega bio je izuzetno aktivan i van Fakulteta. Bio je predsednik Saveznog stručnog saveta za pravosuđe, član Republičkog komiteta za zakonodavstvo Srbije, predsednik komisija i radnih grupa za izradu Krivičnog zakona Srbije, Zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakona SFRJ, novog Krivičnog zakona Srbije, Krivičnog zakonika SRJ, Zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakona SRJ, Zakona o privrednim prestupima i Zakona o prekršajima kojima se povređuju savezni propisi. Takođe je kao član komisija i radnih grupa učestvovao i u izradi Krivičnog zakona SFRJ, Zakona o izmenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, Zakona o presađivanju delova čovečjeg tela, Zakona o zaštiti životne sredine i većeg broja drugih zakona. Bio je član radne grupe Ustavne komisije za izradu amandmana na Ustav SR Srbije za pitanja pravosuda, ustavnog sudstva, ustavnosti i zakonitosti, član Komisije Saveznog saveta za pravosuđe za krivičnopravna pitanja, član Komisije SIV-a za reformu kaznenog zakonodavstva i član Komisije Savezne vlade za usklađivanje saveznog kaznenog zakonodavstva sa Ustavom SRJ.

Izuzetan je doprinos prof. Đorđevića i funkcionisanju nevladinih stručnih asocijacija iz oblasti kojoj pripada. Tako npr. jedan je od osnivača i dugogodišnji član organa uprave Jugoslovenskog udruženja za krivično pravo i kriminologiju (sada Srpskog udruženja za krivičnopravnu teoriju i praksu), predsednik Udruženja za krivično pravo i kriminologiju SR Srbije, član predsedništva Jugoslovenskog udruženja za medicinsko pravo, član redakcije časopisa: „Anali Pravnog fakulteta“, „Jugoslovenska revija za kriminologiju i krivično pravo“, „Zbornika Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja“, „Arhiv za pravne i društvene nauke“, „Biltena Jugoslovenskog udruženja za medicinsko pravo“ i član uređivačkog odbora „Opšte enciklopedije prava“ i biblioteke „Klasici jugoslovenskog prava“, a i sada je urednik prve sekcije „Pravo na život“ Kopaoničke škole prirodnog prava. Član je Naučnog društva Srbije.

Obiman je spisak magistarskih i doktorskih radova iz vremena aktivnog rada prof. Đorđevića koji su bili predmet njegove ocene, a često i mentorstva bez obzira na kom fakultetu bivše Jugoslavije su branjeni. Autor ovog osvrta je imao privilegiju, čast i zadovoljstvo da pripada krugu onih kojima je prof. Đorđević bio mentor u radu na izradi i magistarske i doktorske teze i na taj način učio ga da pravi prve korake na putu zvanom naučnoistraživački rad. U toku toga rada, a i kasnije imao sam priliku i sreću da prof. Đorđevića upoznam ne samo kao velikog naučnika, već i kao velikog čoveka. U ne malom broju

slučajeva bio sam duboko impresioniran izuzetnim osećajem prof. Đorđevića da se i sa najtežim temama, delima i problemima, kako naučnim tako i životnim uopšte, susretne i suoči na jedan izuzetno elegantan način, da sa malo reči svog sagovornika uputi na put nauke, dostojanstva i ljudskosti. I danas kada sam u prilici da u radu sa mladim ljudima učestvujem na njihovom obrazovnom putu pokušavam i želim da se sa njima ophodim na način svojstven prof. Đorđeviću.

Prof. Đorđević je autor ili koautor preko 170 naučnih radova među kojima su pojedini doživeli i više izdanja. Navodimo samo neka od njih. To su: Krivično pravo-opšti deo (koautor, četiri izdanja), Krivično pravo-posebni deo (koautor, sedam izdanja), Krivično pravo sa osnovama privrednoprestupnog i prekršajnog prava (koautor, osam izdanja), Praktikum za krivično pravo-opšti deo (četiri izdanja), Praktikum za krivično pravo-posebni deo (dva izdanja), Komentar krivičnog zakona SRJ (koautor, pet izdanja), Komentar Krivičnog zakona Republike Srbije (koautor, pet izdanja), monografije Delikti kaznenog prava (koautor), Privredni prestupi, Krivična odgovornost pravnih lica i izradi studije Novčani iznosi u krivičnom zakonodavstvu u uslovima visoke inflacije i Krivična dela i privredni prestupi u udruženom radu. Saradnik je Pravne enciklopedije (tri izdanja), Enciklopedije samoupravljanja, Enciklopedije građanskog prava i Opšte enciklopedije prava.

Sa generalnim ili nacionalnim referatom učesnik je brojnih međunarodnih kongresa organizivanih od strane Međunarodnog udruženja za krivično pravo, Međunarodnog udruženja za uporedno pravo i Međunarodnog udruženja bivših studenata uporednog prava u Strazburu, Upsali, Ekseteru, Peskari, Amsterdamu, Teheranu, Budimpešti, Karakasu i Beču, na Nemačko-jugoslovenskim pravničkim danima u Kelnu, Francusko-jugoslovenskim pravničkim danima u Parizu i Strazburu, a učestvovao je i na drugim međunarodnim kongresima Međunarodnog udruženja za kriminologiju, Međunarodnog udruženja za društvenu odbranu, Međunarodnog udruženja za krivično pravo i Međunarodnog udruženja za uporedno pravo u Lisabonu, Beogradu, Leću, Budimpešti i Upsali, kao i na preko stotinu savetovanja, simpozijuma i drugih naučnih skupova u zemlji sa referatima i priložima u diskusiji.

Prof. Đorđević nije samo veliki naučnik, profesor za uzor, autor velikog broja radova od značaja za krivičnopravnu nauku uopšte, već je i otac i deda za primer. Najbolji dokaz zato je njegov sin prof. Đ. Đorđević koji po ugledu na svog oca mirno, dostojanstveno i sugurnim koracima korača putem po uzoru na put svog oca. Zbog svega ovog ovaj dvobroj časopisa „Revija za kriminologiju i krivično pravo” čijoj je pojavi kao i kasnijoj afirmaciji na prostoru bivše Jugoslavije kao vodećem časopisu iz ove grane prava doprineo i prof. Đorđević je jedna od aktivnosti koja obeležava tako značajan jubilej, a to je devedeseti rođendan prof.

Miroslava Đorđevića. To je značajan događaj ne samo za njega lično, ne samo za Srpsko udruženje za krivičnopravnu teoriju i praksu čiji je jedan od najaktivnijih članova dugo vremena bio prof. Đorđević, već i za čitavu našu nauku krivičnog prava kojoj je on toliko doprineo. Ne samo pišući naučne radove, već i kreirajući mnoga zakonska rešenja obzirom da je veoma uspešno decenijama preuzeo na sebe i ulogu zakonodavca, odnosno onoga ko u tome pomaže zakonodavcu kreirajući, u svojstvu predsednika ili člana više komisija za pripremu zakonskih projekata u oblasti krivičnog prava, ne mali broj ovog karaktera.

Na samom kraju u svojstvu njegovog bivšeg studenta prof. Đorđeviću želim dug život, a ovom broju časopisa da i budućim pokolenjima bude podsetnik kako treba živeti i raditi.

U Beogradu,
oktobra meseca 2016.god.

Prof. dr Stanko BEJATOVIĆ